

Verksamhetsplan

för fordonstvättar i Ljungby kommun

Gäller från: 2016-05-18
Gäller för: Fordonstvättar i Ljungby kommun
Fastställd av: Miljö- och byggnämnden
Utarbetad av: Miljösamverkan Kronoberg-Blekinge
Revideras senast:
Version: 1:1
Dokumentansvarig förvaltning: Miljö- och byggförvaltningen

Ett utskrivet dokument är alltid en kopia, giltig version finns alltid på intranätet.

Innehållsförteckning

Verksamhetsplan	1
Innehållsförteckning	2
Bakgrund till verksamhetsplanen	3
Riktlinjer för rening av tvättvatten	3
Tvätt utanför tvättanläggning	4
Övriga krav	5
Definitioner	5
Bakgrund och motiv till krav i policyn	5
Bilaga 1	7

Bakgrund till verksamhetsplanen

Enligt miljöbalken är alla som tvättar fordon skyldiga att vidta de försiktighetsmått som krävs för att motverka negativ påverkan på miljön. Tvättkemikalier och smuts från fordonen förorenar reningsverkens slam och, via dagvatten, sjöar och vattendrag. Därför är det viktigt att välja kemikalier med så liten miljöpåverkan som möjligt, hushålla med råvaror och energi och utnyttja möjligheter till återvinning. Vid yrkesmässig verksamhet ska bästa möjliga teknik användas.

Kommunerna i Kronobergs och Blekinges län har 2012, inom Miljösamverkan, arbetat fram en gemensam policy för krav på fordonstvätt, utefter vad som bedöms vara möjligt och skäligt enligt miljöbalkens hänsynsregler. Detta är en uppdatering av verksamhetsplanen för att förtydliga de krav vi ställer på provtagning av fordonstvättar.

Riktlinjer för rening av tvättvatten

Med fordonstvätt avses i denna verksamhetsplan en anläggning byggd för, eller som brukas med huvudsaklig verksamhet, att tvätta fordon.

För tvätt på andra anläggningar eller platser än de som anges ovan får bedömning av åtgärder för att minska miljöpåverkan göras från fall till fall. Exempelvis för verksamhet där avspolning sker av ett mindre antal fordon, utan användning av kemikalier eller där tvätt/avspolning sker vid enstaka tillfällen.

Provtagning på utgående vatten från reningsanläggning ska uttas årligen. Provtagning ska ske i provtagningsbrunn, som samlingsprov, av utbildad eller certifierad person i provtagning av vatten. Provtagningen ska utföras då anläggningen är som mest belastad men mellan 1 december och 31 mars. Analysen ska ske på ackrediterat laboratorium och omfatta bly, krom, nickel, kadmium, zink och mineralolja som oljeindex. Resultatet av analysen ska redovisas för miljö- och byggförvaltningen senast den 30 april samma år. I bilaga 1 finns instruktioner för provtagning.

Utöver analysen ska också följande uppgifter redovisas:

- Antalet tvättade bilar senaste kalenderår.
- Mängden vatten som har förbrukats.
- Rapport för tömning av oljeavskiljaren.

För fordonstvätt gäller följande riktvärden för utsläppsmängder:

Analysparameter	Personbil	Tyngre fordon, en fordonsenhet*
Samlingsparameter: bly, krom & nickel	5 mg/fordon	15 mg/fordon
Kadmium	0,10 mg/fordon	0,30 mg/fordon
Zink	50 mg/fordon	150 mg/fordon
Mineralolja (oljeindex)	2,5 g/fordon	7,5 g/fordon

*Fordonsenheter beräknas med hänsyn till fordonstyp, se exempelvis *SIS Miljömärkning av fordonstvättar*.

0,5 fordonsenheter motsvarar ca 6 meter, t.ex. en van eller färdtjänstbuss.

1 fordonsenhet motsvarar ca 12 meter, t.ex. en lastbil eller en buss.

1,5 fordonsenheter motsvarar ca 18 meter, t.ex. en ledbuss eller en semitrailer.

2 fordonsenheter motsvarar ca 24 meter, t.ex. en lastbil med släp.

Om flera prov efter varandra visar på att reningsanläggningen uppfyller kraven kan provtagning göras vartannat eller vart tredje år. Beslut om detta fattas i varje enskilt fall.

I anläggning där det tvättas fordon ställs krav på rening enligt ovan ställda riktvärden samt enligt riktvärdeslista för utsläpp till spillvattennätet. För att klara värdena behövs normalt en installation av kompletterande reningsteknik utöver slam- och oljeavskiljning.

Det ställs inte specifika krav på recirkulation men verksamheten ska verka för att hålla nere vattenförbrukningen. Vissa anläggningar kan kräva en viss grad av recirkulation för att fungera tillfredsställande. Stora vattenmängder kan i vissa fall medföra sämre rening. Vattenmätare för tillförd vattenmängd ska finnas.

En god egenkontroll krävs för att säkerställa att reningsanläggningen fungerar. Tvättning får inte ske då reningsanläggningen är ur funktion.

Tvätt utanför tvättanläggning

Det är **oacceptabelt** att privat eller i yrkesmässig verksamhet tvätta fordon med rengöringsmedel eller avfettningsmedel på gata, asfalterad parkeringsyta eller liknande hårdgjord yta, så att avrinning kan ske till dagvattenbrunn, dike, annat ytvatten eller förorena vattentäkt.

Beroende på typ av fordon och verksamhet kan det vara **acceptabelt** ur miljösynpunkt att spola av lera, grus och damm utan att använda rengöringsmedel eller andra bilvårdsprodukter. Fordonet ska stå på mark utan avrinning till dagvattenbrunn, dike, vattendrag, sjö eller dylikt och det får heller inte finnas vattentäkter i närheten som kan påverkas. När det gäller platsen för tvätten är gräsbevuxen mark att föredra som underlag. Grusplan är också godtagbart.

För privatfordon kan det vara acceptabelt att tvätta vid enstaka tillfällen med bilschampo eller liknande, dock inte avfettningsmedel, på mark enligt föregående stycke. Enstaka tillfällen innebär ca 4 gånger per år per fastighet.

Övriga krav

Vid nybyggnation ska avloppsvattnet från fordonstvätten skiljas från verksamhet, t.ex. verkstäder.

Samtliga fordonstvättar under tak ska vara anslutna till kommunalt spillvattennät, på de platser där spillvattennät finns.

Vid ny- eller ombyggnad av reningsanläggningen ska det beredas en provtagningspunkt för utgående vatten. Det bör finnas möjlighet för automatisk provtagning.

Definitioner

Anläggning

Tvätthall, Gör-det-själv-hall (GDS-hall) avsedd för fordonstvätt, iordninggjord spolplatta utom- eller inomhus med avledning av vatten.

Ombyggnation

Som ombyggnad av fordonstvätt räknas genomgripande förändring eller utbyte av tvätt- eller reningsutrustning. Dessa förändringar eller utbyten kan exempelvis vara byte av portaltvätt, byte av tvättmetod eller ombyggnad av befintlig oljeavskiljare. Normalt underhåll eller service av tvätt- eller reningsutrustning omfattas inte.

Riktvärden

Med riktvärde avses ett sådant värde som om det överskrids medför en skyldighet för verksamhetsutövaren att vidta åtgärder för att värdet ska hållas.

Tillbyggnad

Som tillbyggnad räknas utökning av tvätthallsstorlek, tillägg av fler tvättplatser och dylikt. Tillbyggnad på exempelvis en bensinstation omfattas inte.

Yrkesmässig verksamhetsutövare

Förutom bensinstationer, åkerier, rekonditioneringsfirmor och liknande verksamheter där fordonstvättar säljs eller utförs i tjänsten ska till yrkesmässighet även räknas fordonstvätt eller avspolning hos föreningar, organisationer eller andra företag med en iordningställd tvättplats.

Bakgrund och motiv till krav i policyn

Fordonstvätt är att betrakta som en miljöfarlig verksamhet. Smutsen på bilen innehåller olja, tungmetaller och även andra giftiga och/eller svårnedbrytbara ämnen. Avloppsvatten från fordonstvätt är ett problem i de kommunala reningsverken eftersom bland annat tensider i tvättkemikalier kan störa reningsprocesserna. Dessutom hamnar tungmetaller i det slam som är slutprodukten i reningen. Föroreningar från biltvättar bedöms stå för ett påtagligt bidrag till de metaller som idag förorenar avloppsslammet.

Fordonstvätt på gator och garageuppfarter, med avrinning till dagvatten, är också ett miljöproblem eftersom dagvattnet renas inte innan det släpps ut i sjöar och vattendrag. Målet för all fordonstvätt är att ingen tvätt ska ske på gatan eller annan hårdgjord yta med direktavrinning till dagvattensystem, vattendrag eller annat känsligt område. Istället ska fordon så långt som möjligt tvättas i anläggning där tvättvattnet genomgår lämplig rening.

För mindre anläggningar är det svårt att bedöma hur långtgående krav på rening som kan ställas. Därför bör miljönyttan bedömas i varje enskilt fall jämfört med kostnaden som en ökad rening innebär.

Verksamhetsplanen är i sig ingen bindande föreskrift men ett styrande dokument som ska ses som ett verktyg för att bedömningen av fordonstvättar ska bli så likartad som möjligt.

Bilaga 1

Instruktion för provtagning och analys av spillvatten från fordonstvätt

Rening av avloppsvatten från biltvättar är ett viktigt steg mot att få ett avloppsslam rent från tungmetaller och andra föroreningar. För att du som är ansvarig för en fordonstvätt ska veta hur väl ditt reningsverk fungerar och vad som släpps ut från din verksamhet, måste du analysera det utgående vattnet från tvätten. Denna instruktion är avsedd att hjälpa dig att:

1. ta prover på ett korrekt sätt
2. få rätt analyser utförda

Att tänka på vid provtagning

- Provtagningen ska utföras av godkänd provtagare. Analysen ska utföras av ackrediterat laboratorium. Laboratoriet som ska utföra analysen lämnar gärna ut provflaskor. Prov för bestämning av oljehalt måste lämnas i glasflaska, resten kan lämnas i plastflaska. Vattenprovet ska förvaras kylt i väntan på inlämning till laboratorium.
- Om ingen i verksamheten är godkänd provtagare kan provtagning köpas av ett laboratorium eller en konsult.
- Provtagning ska ske på vattnet som släpps till spillvattennätet, efter eventuell rening/oljeavskiljning. Innan provtagning sker bör du spola vatten i anläggningen och kontrollera att tvättvattnet verkligen går till spillvattennätet.
- Ett enda stickprov ger stor osäkerhet i analysresultatet. Prov ska därför tas vid flera tillfällen och blandas till ett gemensamt prov som speglar en dag. Provtagning ska ske under en dag då det är hög belastning på fordonstvätten. Det är viktigt att det råder turbulent flöde i provtagningspunkten så att prov inte tas på skiktat vatten.
- Vid provtagning monteras antingen en automatisk provtagare i brunnen som tar prover med vissa intervaller eller så tar en person ut prover för hand.
- Provtagning direkt efter tömning av oljeavskiljare kan ge missvisande resultat.
- Observera att vattenåtgång och antalet tvättade bilar ska redovisas för provtagningsperioden. Uppgifterna behövs för att kunna räkna ut utsläppsmängden per fordon (mg/fordon).

Analys

Analysen ska göras samma dag som provet tas. För att få en uppfattning om vattnets påverkan på reningsverk och miljö ska följande parametrar analyseras:

BOD₇ - mängd organiskt material som mikroorganismer kan bryta ner

COD_{Cr} - mängd organiskt material som kan brytas ner kemiskt (svårnedbrytbart)

pH - ett mått på hur surt/alkaliskt vattnet är

oljeindex- oljehalten i utgående vatten

Samlingsparameter för bly, krom och nickel, kadmium, zink- giftiga tungmetaller

Redovisning till miljö- och byggförvaltningen

När utgående vatten från anläggningen har analyserats ska följande uppgifter skickas till miljö- och byggförvaltningen:

- Redogörelse för hur provtagningen gått till.
- Uppgifter över vem som har utfört provtagningen.
- Kopia på analysresultat.
- Redovisning av mängden föroreningar från fordonstvätten per fordon.
Beräkningen kräver uppgifter om vattenåtgång och antal tvättade fordon.

Kontakta miljö- och byggförvaltningen om frågor uppkommer!